

Han maatte i 50 ars alderen søke avsked som generalauditor paa grund av tiltagende sykelighet og fik denne indvilget 15. april 1794. En badereise til Pyrmont samme som ner hjalp intet, og den 26. decbr. 1794 dode han i Kristiania og blev bisat i Vor Frelzers kirke, men fortes senere til Skjeberg kirke. Maren Juel var hans anden hustru, født i Kristiania 2. mars 1749, død sammesteds 20. febr. 1815. Hun var enke efter generalkrigskommissær Peder Holter til Hafslund (død 1. novbr. 1786) og datter av overhofretsassessor Hans Juel og Else Sofie Dorothea Rasch. Maren Juel blev tredje gang gift 21. juni 1796 med den senere amtmand og siden statsraad Markus Gjõe Rosenkrantz, født i Tveit prestegjeld 25. janr. 1762, død i Kristiania 11. mai 1838 og er begravet paa Vor Frelzers gravlund. Hans hustru ligger ikke i samme grav som han. Antagelig blev hun bragt til Skjeberg og nedsat ved siden av sine to første mænd i det **H o l t e r s k e g r a v k a p e l**, et smukt lidet murstens hus med en kunstnerisk utført marmorstøtte indi, paa Skjeberg kirkegaard. Her findes nu ingen likkister. Men fra 1815 maa her ha staat 3 kister: av O. C. Wessel, Peder Holter og Maren Juel. Disse maa senere være uttat da de forfaldt og begravet utenfor.

Anm. Av kilder som her er benyttet, kan foruten gravskriftene i Skjeberg kirke og prestegjeldets ministerialbøker, kaldsboken og kirkestolen, nævnes: **Bernt Moe**, Tidsskrift for den norske Personalhistorie 1840, I. bind, — **C. J. Anker**: 300 generalpersoner. — **J. B. Halvorsen**: Norsk Forfatter-Lexikon. — **A. N. Kjær**: Smaalenenes Amt. — **Lorens Berg**: Andebu. — **G. Wessel**: Stamtafle over den norske familie Wessel. — **Nordisk Konversations-Lexikon** og enkeltoplysninger fra forskjellige kilder.

Caroline Walter og Lindgreen.

Af **C. Behrend**.

Om Skuespillerinden Caroline Walter, f. Halle, har Dr. Weitemeyer meddelt interessante Oplysninger i »Meddelelser om København« II. (senere i forøget Form i »Kulturskildringer fra København i det 18. Aarh.«, S. 101 ff.). Han offentliggør en Klage fra hendes Moder over at Skuespilleren L. Holberg har bortfjernet hendes Datter fra Hjemmet, hvoraf det fremgaar, at Moderens Navn var Johanne Christine Lindgreen, og at hun i 1760 blev gift

med Bøsseskytte Thomas Jespersen; da dette var Skuespiller Ferdinand Lindgreens Forældre, var altsaa Caroline Walter og Lindgreen Halvsøskende. Dr. Bobé¹⁾ har i Ekstraskatten for 1762 fundet anført som boende i St. Anna Vester Kvartér, Nr. 131 Borgergade: Artillerist af 3die Div. 3. Comp. Nr. 4 Thomas Jespersen samt Kone Johanne Christine Jespersen, Kones Søster Margrethe Elisabeth Skytz, tvende Børn: Caroline Frideriche Halle 6½ Aar, Johann Friderich Jespersen 1 Aar 2 Mdr. — Hvem Carolines Fader, T. J. Halle, har været, har hidtil ikke kunnet oplyses. Dr. Bobé gør dog opmærksom paa, at der 1762 i Adelgade, St. Annæ vester Kvarter 217, boede en Øltapper, Styrmand Jens Halle.

Naar Dr. Weitemeyer mener, at Familieskabet mellem Caroline Walter og Lindgreen ikke før har været kendt, er dette dog ikke rigtigt, og hans Spørgsmaal: Hvorfor anede Samtiden intet om det nære Slægtskab, er ikke begrundet; thi dette Slægtskab har været kendt tidligere. Som W. selv senere er gjort opmærksom paa, kaldes Lindgreen i en Forestilling fra Teaterdirektionen 1789 hendes Broder, og i et Digt af J. L. Heiberg fra 1838 antydes Slægtskabet ogsaa. I nogle Optegnelser af Fr. Barfod fra hans Ungdom (vistnok 1830—40) har jeg set følgende Udtalelse: »Lindgreen havde en Broder, der var Præst ovre paa Fyen [Fr. Chr., der døde 1805 som Kapellan i Svendborg]. Den for sin Skjønhed som for sine udmærkede Skuespillergaver lige bekendte Caroline Walter . . var en Halvsøster til ham«. At ogsaa Rahbek kendte Forholdet og at hun ikke lagde Skjul paa det, ses af følgende Brev til hende, hvilket, da det ogsaa indeholder andre Udtalelser af Interesse, aftrykkes her i sin Helhed. Caroline Walter var nu en yndet Skuespillerinde i Stockholm (gift med den svenske Violinist Chr. Fr. Müller). Hun besøgte Kbhn. 1783, men fik dengang kun Tilladelse til at opholde sig her 6 Timer. Senere i Sommeren 1791 var hun her længere og hædredes da bl. a. ved et Festmaaltid paa Skydebanen; det er til sit Møde med hende dengang, at Rahbek sigter i Brevet

Kiære Veninde!

Og De blev saaledes reven fra mig, uden at jeg saae Dem igjen, efter den Samtale, der var saa fuld af venskabelig Oprigtighed! Deres Barselseng, min Landreise, min fordømte Undseelse, som ikke tillod mig at besøge Dem, saalænge alt det Barselvæsen stod paa, min paafølgende Sygdom, Deres uventede Bortreise, alt det berøvede mig den Lykke at tale tiere med Dem, og men aldrig

¹⁾ Dette og andet i denne Artikel skylder jeg velvillig Meddelelse af Dr. Bobé.

skal jeg forglemme hine faae korte Samtaler, aldrig skal jeg forglemme, at Thalias Caroline ikke fandt mig venskabelig Agtelse uværdig. Jeg skriver Dem her til, dyrebare Veninde! ved Mag. Kiærulf; med yderste Glæde har jeg erfaret, at han har været saa lykkelig at erholde Deres venskabelige Omgang, at han har en Adgang i Deres Huus, hvormed De ogsaa smiggrede mig, hvis jeg engang kom til Stokholm. Caroline! jeg kunde misunde ham, hvis jeg ikke følte, hvor meget han fortienet det bedre end jeg, men dog — dog give hans Breve om hans Modtagelse hos Dem, hans Beskrivelser over Dem og Deres Mand mig dobbelt Attraae til at bryde mine Lænker, rive mig løs, iile til Stokholm tage Caroline paa sit Ord tale med hende eengang, spise engang endnu ved et Bord, som hun krydrede med sit Vid og oplivede med sin Sang, og — hvad der især var mit store, mit hidtil uopfyldte Ønske — endnu see hende spille eengang, og da iile tilbage i mit Fængsel for at finde det dobbelt skummelt, fælt og utaaleligt. — Nu! gandske sikker er De ikke; saasnært jeg kan rive mig løs, er jeg i Stokholm; Gud veed, jeg længes inderlig derefter.

De seer, kiære Veninde! jeg har benyttet mig af Deres givne Tilladelse; De er, De bliver *Caroline* for mig; jeg kan ikke overtale mig til at kalde Dem ved et Navn, De har tilfælles med den elændige¹⁾, hvis nedrige Beskyttere have berøvet os *Dem*. Jeg hædrer, jeg elsker, skøndt halv ubekjendt Deres Mand under dette Navn; men jeg kan ikke kalde Dem med det.

Ovenomtalte fordums Generalinde er ellers i Barselseng; man siger, hun der tillige er bleven døv paa det andet Øre; i saa Fald vilde vor Hævn komme, før vi ventede, ja før vi ønskede den.

Jfr. *Morthorst*²⁾, denne unge Skuespillerinde, som De hædrede med Deres Opmuntring, synes med Carolines Bifald at have faaet en Deel af hendes Aand; hun har i denne Vinter særdeles udmærket sig. Især har hun spilt *Argentine* i *les deux billets*²⁾ saa allerkiæreste, at jeg vel vilde ønske, hun havde til Dommer havt en Caroline, hvis Bifald havde været værdig Belønning for hendes heldige Kunst.

Deres Broder gjør sig meere og meere dette Navn værdig; hans største og mindste Roller ere betegnede med det sande comiske Genies og den sande Smags Stempel; uden Carricatur, uden Narrestræger sætter han sig alt meere og meere fast i den almindelige

¹⁾ Skuespillerinden Jfr. Cathrine Møller, siden gift Bertelsen og derefter (1797) Frydendahl, Hun ansaas for General Eichstädt's Elskerinde, hvorfor hun nedenfor kaldes »Generalinden«. Hendes Døvhed har sagtens fortaget sig igen — ialfald vedblev hun som Sangerinde indtil 1821.

²⁾ Jfr. Johanne Elisabeth Morthorst, siden gift Dahlén, debuterede 1784 og optraadte lige til 1827; † 1845.

Yndest, og foreener Kunstdommernes Bifald med Mængdens Roes.
Der er kun een Stemme om ham, og denne er til hans Fordeel.

De bilder Dem formodentlig ind, De er undløbet mine Vers,
fordi De reiste herfra; nei langtfral jeg har i en Samling svenske
Poesier funden et Vers fra Leopold . . til Dem som Alceste; jeg har
giort 2 danske Vers til Dem deraf og sat dem i en Poesie Samling,
som jeg tillige med adskilligt andet agter at hiemsøge Dem med
inden kort Tiid. Har De constitueret mig til at skaffe Dem danske
Viiser, skal De ogsaa see, De ikke har faaet en lad Commissionair.

Og nu kiære Veninde! De er vel keed af min Snaksomhed;
jeg vil altsaa slutte, spørge Dem, om De vil tillade mig oftere at
skrive Dem, til . . bede Dem at anbefale mig til Deres Mand, som
neppe erindrer sig, at jeg eengang har væltet mig ind paa ham
paa Parterret, for at takke ham for de søde Øyeblik hans Violin-
solo i hans Concert havde skiænket mig; og tilsidst forsikkre Dem,
at jeg regner det iblandt mit Livs Lyksaligheder, at jeg efter saa
mange Aars Forløb engang saae Caroline igien, blev kiendt af
hende og erholdt et Skin af Ret til at underskrive mig Deres hen-
givneste

Beundrer og Ven

Rahbek.

Bakkeh. d. 20. Nov. 1791.

Til Frue Caroline Frederikke Møller.

Rahbeks Digt til Caroline Müller (Walter) findes i hans
Poetiske Forsøg II, 133; Carl Gustaf af Leopolds Digt (1788) i
hans Saml. Skrifter (1873 I. S. 352); heri hedder det bl. a.

Du talar till min själ, du genomtränger mig;
Jag hör ej konstens röst, jag tror naturens höra.
I dina ögonkast jag känslan målad ser.
Hon sig åt din gestalt, åt dina later delar;
Din blick förnekar ej den rörelse, du spelar,
Ej dina anletsdrag den ton, din strupe ger.

¹⁾ »De to Sedlere», Lystspil i 1 Akt af Florian.